

فیلمنامه
نویسه در قرن ۲۱

راهنمای جامع فیلمنامه نویسه برای فیلم های فردا

لیندا آرنسون
ترجمه ی شاپور عظیمی

THE 21ST CENTURY
SCREENPLAY

A comprehensive guide
to writing tomorrow's films

Linda Aronson

Translated by: Shapour Azimi

www.ketab.ir

www.ketab.ir

سرشناسه	: آرنسون، لیندا، ۱۹۵۰ - م. Aronson, Linda
عنوان و نام پدیدآور	: فیلمنامه‌نویسی در قرن ۲۱: راهنمای جامع فیلمنامه‌نویسی برای فیلم‌های فردا/ لیندا آرنسون؛ ترجمه‌ی شاپور عظیمی.
مشخصات نشر	: تهران: بنیاد سینمایی فارابی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۷۴۳ ص:؛ جدول.
شابک	: ۵۲۰۰۰۰ ریال: ۶-۵۱-۲۷۳۹-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فا‌پا
یادداشت	: عنوان اصلی: The 21st century screenplay: a comprehensive guide to writing tomorrow's films , c2010.
یادداشت	: این کتاب در سال ۱۳۹۸ تجدیدچاپ شده است.
یادداشت	: تمایه.
عنوان دیگر	: راهنمای جامع فیلمنامه‌نویسی برای فیلم‌های فردا.
موضوع	: فیلمنامه‌نویسی Motion picture authorship
شناسه افزوده	: عظیمی، شاپور، ۱۳۴۲ -، مترجم
شناسه افزوده	: Azimi, shapoor
شناسه افزوده	: بنیاد سینمایی فارابی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ف ۹ / آ ۴ / ۱۹۹۶ PN
رده بندی دیویی	: ۸۰۸۳۹۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۱۹۶۸۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فا‌پا

انتشارات بنیاد سینمایی فارابی

فیلمنامه نویسی در قرن ۲۱

(راهنمای جامع فیلمنامه نویسی برای فیلم های فردا)

نویسنده: لیندا آرنسون
مترجم: شاپور عظیمی
مدیر اجرایی: مریم رهبر
طراح جلد: صادق جمالی
صفحه آرا: حمید کریمی
ویراستار: ندا نوری
ناظر چاپ: یوسف بزا
لیتوگرافی: نقره آبی
چاپ و صحافی: مؤسسه فرهنگی هنری مشعر

شمارگان: ۵۰۰

نوبت چاپ: سوم، ۱۴۰۲

قیمت: ۴۸۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۳۹-۵۱-۶

ISBN: 978-964-2739-51-6

همه حقوق متعلق به بنیاد سینمایی فارابی و محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، نرسیده به توانیر، نبش کوچه لنکران، پلاک ۲۴۵۴

ساختمان شماره ۳ بنیاد سینمایی فارابی، کد پستی: ۱۴۳۴۸۴۳۶۱۹ | تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۰۸۹۰۳

تلفن فروشگاه انتشارات: ۰۲۱-۸۸۸۸۰۳۲۶

۱۰	مقدمه‌ی مترجم
۱۲	پیشگفتار: قلمرو کشف‌ناشده
۱۷	مقدمه‌ی نویسنده

بخش اول: پیداکردن ایده

۲۸	فصل اول: خلاقیت و حل کردن مشکلات معمول
۴۶	فصل دوم: کسب سریع ایده‌های خوب از مدل‌های سینمایی
۶۳	فصل سوم: کسب ایده‌های خوب و فوری از مدل‌های دیگر
۷۲	فصل چهارم: درگیر چه فیلمی هستیم؟

بخش دوم: ساختار روایی متداول

۹۲	فصل پنجم: نگاهی کلی به ساختار روایی متداول
۱۱۵	فصل ششم: طراحی ساختار سه‌پرده‌ای متداول
۱۲۴	فصل هفتم: عادی‌بودن و آشوب (مقدمه‌چینی)
۱۳۰	فصل هشتم: خط کنش یا خط ارتباط
	فصل نهم: پروتاگونیست‌ها و شخصیت‌هایی که پروتاگونیست به‌نظر می‌رسند اما نیستند
۱۳۹	

- فصل دهم: یک پروتاگونیست، چندین آنتاگونیست ۱۵۲
- فصل یازدهم: شخصیت پردازی ۱۶۰
- فصل دوازدهم: طرح ریزی و نقطه‌ی چرخش اول ۱۷۲
- فصل سیزدهم: پرده‌ی دوم ۱۸۰
- فصل چهاردهم: پرده‌ی سوم: نقطه‌ی اوج، نتیجه‌ی نهایی، نمادگرایی و اسطوره ۱۹۳
- فصل پانزدهم: تحلیل ساختاری پيانو ۲۰۳

بخش سوم: طراحی عملی ۲۱۳

- فصل شانزدهم: ماهیت یک کار مهم ۲۱۴
- فصل هفدهم: طراحی دقیق: ضربه‌ها، درهم‌آمیختن و فشرده‌سازی ۲۲۰
- فصل هیجدهم: طراحی توضیحیه‌ها، تله‌ها و بازنویسی ۲۳۸
- فصل نوزدهم: ژانرهای باعضلات طراحی خاص ۲۵۵

بخش چهارم: روایت موازی ۲۷۱

- فصل بیستم: مقدمه‌ای بر روایت موازی ۲۷۲
- فصل بیست‌ویکم: شش طبقه‌بندی روایت موازی ۲۷۹
- فصل بیست‌ودوم: چه ساختاری مناسب فیلم من است؟ ۲۸۹

قسمت اول: روایت متوالی ۲۹۷

- فصل بیست‌وسوم: روایت متوالی: یک مقدمه ۲۹۷
- فصل بیست‌وچهارم: غیرعادی بودن در روایت متوالی ۳۰۵
- فصل بیست‌وپنجم: روایت متوالی خود را بنویسید ۳۱۴
- فصل بیست‌وششم: شهر امید: نمونه‌ای از روایت متوالی ۳۲۹

قسمت دوم: روایت چندپروتاگونیستی ۳۳۶

- فصل بیست‌وهفتم: روایت چندپروتاگونیستی: پیش‌درآمد ۳۳۶
- فصل بیست‌وهشتم: چندین پروتاگونیست: طراحی مقدماتی ۳۵۳
- فصل بیست‌ونهم: پروتاگونیست‌های متعدد: طراحی خط‌کنش گروهی ۳۵۹
- فصل سی‌ام: پروتاگونیست‌های متعدد: طراحی خطوط ارتباط ۳۶۹

- فصل سی و یکم: پیامدهای طراحی جست و جوها، پیوند دوباره و گرفتاری‌ها
 ۳۸۱ در فیلمی با چند پروتاگونیست
- فصل سی و دوم: زیبایی امریکایی: گرفتاری اجتماعی چند پروتاگونیست
 ۳۹۲
- قسمت سوم: روایت سفرهای دوگانه
 ۳۹۹
- فصل سی و سوم: سفرهای دوگانه
 ۳۹۹
- قسمت چهارم: روایت فلاش‌بک
 ۴۰۷
- فصل سی و چهارم: فلاش‌بک: مقدمه
 ۴۰۷
- فصل سی و پنجم: فرم‌های فلاش‌بک ساده
 ۴۱۰
- فصل سی و ششم: فلاش‌بک روایت دوگانه یا پیچیده: مقدمه
 ۴۳۶
- فصل سی و هفتم: رؤیای بی‌حاصل و فلاش‌بک شرح حال
 ۴۴۵
- فصل سی و هشتم: فلاش‌بک: پروتاگونیست‌ها، آنتاگونیست‌ها و بیگانه‌ی اسرارآمیز
 ۴۵۹
- فصل سی و نهم: فلاش‌بک مربوط به شرح حال و صدای روی تصویر
 ۴۸۰
- فصل چهلم: طراحی فیلمی با روایت دوگانه که از فلاش‌بک استفاده می‌کند
 ۴۸۴
- فصل چهلم و یکم: بررسی موردی فیلم‌های دارای فلاش‌بک: آثار متعارف و نامتعارف
 ۴۹۷
- قسمت پنجم: روایت داستان‌های متوالی
 ۵۱۹
- فصل چهلم و دوم: روایت داستان‌های پیوسته: مقدمه
 ۵۱۹
- فصل چهلم و سوم: داستان‌های پیوسته: داستان‌هایی که درون فیلم با هم می‌گذارند
 ۵۲۷
- فصل چهلم و چهارم: داستان‌های پیوسته: چشم‌اندازهای متفاوت
 ۵۳۲
- فصل چهلم و پنجم: داستان‌های پیوسته: نتایج متفاوت
 ۵۴۰
- فصل چهلم و ششم: داستان‌های پیوسته: فیلم‌های چمدانی
 ۵۴۸
- فصل چهلم و هفتم: داستان‌های پیوسته: تصحیح داستان‌های سفری با
 چهار چوب چمدانی (ادیسوی هومر)
 ۵۸۱
- قسمت ششم: روایت متوالی گسیخته
 ۵۹۰
- فصل چهلم و هشتم: روایت متوالی گسیخته: مقدمه
 ۵۹۰
- فصل چهلم و نهم: ریتم، ارتباط، معنا و پایان‌بندی در روایت متوالی گسیخته
 ۵۹۶

- ۶۱۶ فصل پنجاهم: روایت متوالی گسیخته: ساختار ۲۱ گرم
۶۲۲ فصل پنجاه و یکم: چهار فیلم با روایت متوالی گسیخته

بخش پنجم: گمشده در روایت: فیلم‌هایی با نقص‌های ساختاری

- ۶۴۲ فصل پنجاه و دوم: فیلم‌های روایی متداول با نقص‌های ساختاری
۶۵۳ فصل پنجاه و سوم: نقص ساختاری فیلم‌هایی با روایت موازی

بخش ششم: روی کاغذ آوردن

- ۶۹۰ فصل پنجاه و چهارم: نوشتن صحنه: شرح و بیان، پیش‌داستان و زیرمتن
۶۹۷ فصل پنجاه و پنجم: گفت و گو
فصل پنجاه و ششم: ترس بیش‌نویس / طرح فیلمنامه و فیلمنامه
۷۱۸ در مقام دستورالعملی آموزشی

نمایه

۷۳۰

www.ketaboo.ir

تا کنون کتاب‌های بسیاری در مورد فیلمنامه‌نویسی ترجمه و منتشر شده است و این گفته اغراق‌آمیز نیست که تحقیقاً همه‌ی این آثار بر اساس رویکرد سنتی فیلمنامه‌نویسی به رشته‌ی تحریر درآمده‌اند؛ یعنی همان روش آشنای سه‌پرده‌ای که با ترجمه کتاب‌های سید فیلد بیش از سه دهه رویکرد غالب تدریس فیلمنامه، نه تنها در کشور ما بلکه در سینمای جهان، بوده است. این رویکرد با استقبال بسیاری روبه‌رو شد و کمتر شاهد آن بوده‌ایم که نویسنده‌ای به رویکردهای دیگر پرداخته باشد. در دهه‌ی اخیر، با ساخته شدن آثاری در سینمای جهان که از رویکرد سه‌پرده‌ای تبعیت نکرده‌اند و مورد استقبال قرار گرفته‌اند، به تدریج، در میان سینمادوستان، رویکردهای دیگری به فیلمنامه مورد توجه قرار گرفت. اکنون دیگر آثاری مانند ۲۱ گرم، بابل، سه خاکسپاری برای ملکیداس استرادا و آثاری از این دست، با رویکردهایی ساختارشکنانه، به نمادهای جدید سینمای جهان بدل شدند. بر این اساس، لیندا آرنسون، نویسنده‌ی استرالیایی، در حوزه‌ی روایت موازی کتابی را به نگارش درآورد که در نوع خودش یکه است و معادلی در میان کتاب‌های سینمایی آموزش فیلمنامه‌نویسی ندارد. او در کتاب حاضر، چندین شیوه در روایت آثار نامتعارف را مطرح کرده و برای هر یک چندین نمونه از

فیلم‌های گوناگون عرضه کرده است. کتاب وی، که اکنون ترجمه‌ی فارسی آن تقدیم علاقه‌مندان به فیلمنامه‌نویسی می‌شود، در نوع خود بی‌نظیر است و شاید همین امر مطالعه‌ی آن را برای خوانندگان کتاب اندکی دشوار کرده باشد. آرنسون اصطلاحات خاص خودش را در این کتاب آفریده و مثال‌هایی ارائه داده که از نظر وی، به تبیین تئوری‌هایش یاری می‌رساند. برای همین، به خوانندگان این کتاب توصیه می‌شود که هر فصل را با دقت دنبال کنند و از همه مهم‌تر، برای شناخت هرچه بیشتر روایت‌های گوناگونی که در کتاب درموردشان بحث شده است، حتماً به نمونه‌هایی که مؤلف اشاره می‌کند رجوع کنند. یافتن برخی از آثار که، در ظاهر، شاید از نظر ما مهجور باشند اما، در فضای مجازی، به بسیاری از آن‌ها می‌توان دسترسی داشت. کلید درک کتاب فیلمنامه‌نویسی در قرن ۲۱ است. امید است که با حضور این کتاب در بازار کتاب‌های فیلمنامه‌نویسی، به‌زودی شاهد رویکردهای تازه‌ای در عرصه‌ی روایت‌های متفاوت سینمایی در میان سینماگران خودمان باشیم.

شاپور عظیمی

بهار ۱۳۹۷